

Ječného půlgroš

14. července 2019 v 13:16

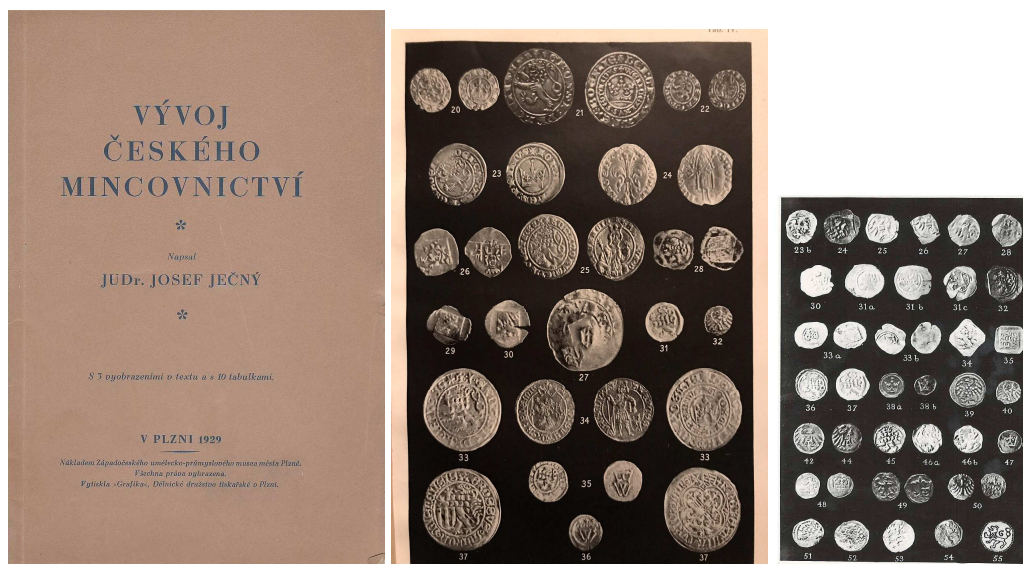
JUDr. Josef Ječný byl významný plzeňský numismatik, o kterém ale dnešní Internet paradoxně zcela mlčí.

JUDr. Josef Ječný

Ječný pocházel z Kutné Hory a do Plzně přišel z Kolína jako vystudovaný právník a zastával zde místo právního rady, později ředitele úřadu na plzeňském magistrátu. Ke sbírání mincí jej měl přivést časlavský sběratel - spoluautor průkopnického díla o českých mincích tolarového období - Kliment Čermák. JUDr. Ječný byl podle porůznu publikovaných svědectví lidí, kteří ho zažili, přímo vášnivým sběratelem, který neváhal objednávat mince telegraficky ihned v okamžiku, kdy dostal poštou nový nabídkový seznam a to nejen u českých, ale i četných zahraničních prodejců. Podařilo se mu vytvořit mimořádnou sbírku zaměřenou výhradně na české mince (vládní a rodové). Velkou část této kolekce koupila krátce po jeho předčasném skonu plzeňská pobočka České spořitelny pro Západočeské muzeum (ZČM), kde je dodnes uložena a tvoří obsahově nejbohatší část historického fondu numismatické sbírky (některé kusy byly bohužel ukradené při vyloupení výstavy v ZČM v roce 2000).

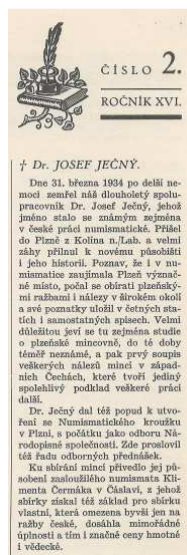
Mimořádný byl Ječného přínos také na poli badatelském i v oblasti organizované numismatiky. Je autorem celé řady článků publikovaných v Numismatickém časopisu československém, časopisu Plzeňsko, ale i samostatné monografie Vývoj českého mincovnictví z r. 1929. Ječného přínos spočíval hlavně v tom, že metodicky vycházel ze studia mincovních nálezů; celou řadu nálezů mincí na Plzeňsku sám v literatuře popsal a snažil se o soupis všech známých mincovních nálezů z regionu od nálezů antických po novověké. Zajímavé jsou také jeho pokusy o identifikaci mincí plzeňské mincovny nebo o časové zařazení drobných mincí grošového období.

Titulní list Ječného Vývoje českého mincovnictví 1929, obrazová tabulka IV. z téže publikace a roku 1971 V. Pintou nalezená druhá obrazová tabulka k Ječného práci o drobné minci publikované v Num. listech 1949 K. Castelinem (tabulku - fotografii jsem dostal kolem r. 2000 od V. Pinty)

Dr. Ječný byl prvním předsedou Numismatického kroužku (odboru) při plzeňské Společnosti pro národopis a ochranu památek, který se roku 1923 stal první regionální pobočkou tehdejší Numismatické společnosti československé (do té doby byli všichni zájemci členy v Praze). Ječný se prý těšil mezi plzeňskými sběrateli

velké vážnosti - zřejmě jak pro svoje rozsáhlé znalosti, tak i pro obsáhlost svoji sbírky. Po jeho náhlém úmrtí v roce 1934 pojmenovali členové kroužek Numismatickým kroužkem JUDr. Josefa Ječného. Nekrolog mu psaly přední osobnosti tehdejšího kulturního i numismatického života - Ladislav Lábek - zakladatel a ředitel Národopisného muzea v Plzni (časopis Plzeňsko) nebo doc. Gustav Skalský - vedoucí numismatického oddělení, později generální ředitel Národního muzea v Praze (Numismatický časopis československý). Doc. Skalský dokonce přijel do Plzně téhož roku přednášet o významu regionální numismatiky a příkladu dr. Ječného (přednáška otištěna v časopisu Plzeňsko 1934).

Nekrolog J. Ječnému od L. Lábka, časopis Plzeňsko 1934 a místo posledního odpočinku J. Ječného na ÚH v Plzni

Už bylo naznačeno výše, že osud mimořádné Ječného sbírky nebyl úplně jednoduchý. Jak popisuje ve svých Vzpomínkách na numismatiku V. J. Klíma, požádala nejprve o pomoc s rozprodejem sbírky vdova Ječná členy plzeňského numismatického kroužku, po provedení soupisu a ocenění Ing. Neubarthem, nabídla členům kroužku mince k prodeji, avšak jen jediný z nich - Rudolf Parvonič - si nějaké mince zakoupil. Co si tedy během jediné nabídky nerozebrali plzeňští sběratelé, bylo následující den zakoupeno Českou spořitelnou pro Západočeské muzeum. Protože se jedná o vskutku mimořádný soubor s řadou rarit a unikátů, byla celá řada mincí vybrána pro prezentaci v rámci výstavy Tisíc let české mince v roce 2000 v hlavním výstavním sále ZČM. Výstava však byla vykradena a celá řada mincí Ječného sbírky (zejména z denárového a grošového období) nenávratně zmizela (pachatelé nebyli dodnes vypátráni).

Půlgroš Jana Lucemburského - český typ - publikovaný dr. Ječným ve Vývoji českého mincovnictví, tab. IV., č. 23 - mince pravděpodobně z Ječného sbírky - z jejího prvního rozprodeje

Na sklonku roku 2017 byl v aukci společnosti Aurea numismatika dražený český typ půlgroše Jana Lucemburského. Velice mě tehdy překvapilo, že se jedná o minci vyfocenou na obrazové tabulce v uvedené monografii dr. Ječného o vývoji českého mincovnictví - tab. IV. č. 23 (v popisu mincí je dokonce uvedeno, že se jedná o minci nalezenou v Kutné Hoře, bohužel bez dalších podrobností). Je tedy prakticky jisté, že tato vzácná česká vládní mince pochází z legendární Ječného sbírky a protože, jak jsem v ZČM ověřil, není na seznamu ukradených mincí z r. 2000 (ZČM údajně ani nikdy nemělo ve sbírkách český typ půlgroše), musela být zakoupena R. Parvoničem při prvním rozprodeji sbírky před její akvizicí ČS pro ZČM. Jaké však byly její další osudy až do 2. prosince 2017, kdy se objevila v dražbě, už se asi zjistit nepodaří...